

KULTTUURIKYLÄ PIELISELLÄ

VUONISLAHTI

Heikki Turunen

2013 n:o 3

Vuonislahden seudun kylälehti

17. vuosikerta

Heikki TURUNEN

Puolen vuosisadan tuska ja hurma

Tämä esikoiseni ilmestymisajan (elokuu 1973) määrittelemä puolivirallinen 40-vuotistaiteilijajuhlavuoteni ei suinkaan tarkoita, että olisin kirjoittanut ”vain” 40 vuotta. Rustasinhan ensimmäisen runoni lyijykynällä puotipaperille metsässä kannonpäässä minua vähän höpelönä pitävältä kotiväeltä piilossa kansakoulusta päästyäni kesällä 1960.

Sen mukaan kirjailijaurani täytti tänä kesänä 53 vuotta!

Voi huluatun nahka. Enkä vielä kukaan ole oppinut kirjoittamaan niinkuin haluaisin. Häpeän ja inhoan joka kirjaani sen ilmestyttyä, niin että kuljen kirjakaupan ikkunan ohi mielellään toisaalle päin katsoen. Kuin olisin tehnyt synnin tai rikoksen, punastun kun vastaantulija ottaa sen puheeksi.

Kirjani syntyvät työllä ja tuskalla, hölmöyden tunteesta johtuvien kiroilujen ja kyynelien. Niin on ollut Simpauttajasta asti, ja vaikeutuu vain iän myötä. Oikein hävettää sanoa sitä luovaksi kirjoittamiseksi tai taiteelliseksi toiminnaksi.

Yhtä hiivatin ähräämistä koko homma. Hipoo ammattitaidottomuutta, olemista väärällä alalla. Jos esimerkiksi firman kirjanpitiä joutuisi laskemaan tilitasetta yhtä hitaasti ja vaivalloisesti ja pitkään, se olisi potkut, heti. Jos yksityisyrittäjä, vaikkapa suuren konefirman alihankkija, purkaisi ja kerisi jotain koneenosaa sataviisikymmentä kertaa, kuten minä saatan hioa tärkeää lausetta tai kappaletta, hän olisi entinen yrittäjä ja viikossa sosiaaliluokulla.

Osittain se varmaan johtuu siitä, että olen käynyt vain kansakoulun. En joutanut aikoinaan oppikouluun maahommilta, kuokanvarresta ja metsäsavotoilta. Eipä sinne tainnut olla hirveitä halujakaan, lähinnä huonon las-kupään takia. Mitä olen oppinut, olen oppinut sen itse, lähinnä kirjastossa ja käytännön työssä. Erno Paasilinnan sanoin: olen oppinut, en opetettu.

Mikä nosti pikku-Heikin sormen?

Jo päätyminen kirjailijaksi oli samaa sokeaa haparointia vaistojen varassa, sattumien ja kokeilujen ja epäonnistumisten ja onnenkantamoisien summa. Varmaa on vain, etten ollut ihan normaali ihmisenalku. Sokea ilmaisun tai kuvaamisen halu oli kaiketi verissä, tiedä sitten mistä hiidestä se lie tullut.

Piirtelin sormella ilmaan salaperäisiä kuvioita jo ennen kuin osasin lukea ja kirjoittaa. Äiti tarttui aina häveten käteeni ja suhahti että ooppa nyt sohimatta ilmaan, hulluksi penskäksi luulevat. Kunnes naapurin taiteilijaemäntä Eeva Ryyänen sanoi, että pistäkees kynä tuohon käteen ja antakaa sille paperin nurkkaa, niin katotaan, mitä siihen ilmestyy. Niin tehtiin, ja siihen ilmestyi tikkumiehiä juoksemassa ja melskaamassa.

Sivulle 3...